

קוֹנְטֵרַס

סוּד אַמוּנָה

יגלה את סוד האמונה הקדושה, ואיך שכל הבריאה פלה
היתה רק בשביל גלוי האמונה הקדושה, וכל מה שאדם
זוכה להכניס את עצמו יותר בסוד האמונה הקדושה, הוא
מבין יותר את סוד כל הבריאה, ונכלל לגמרי בו יתברך.

*

בְּנוֹי וּמִסְדַּר עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹרֵחַ הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹרֵחַ נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיה

רַבֵּי נַתָּן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסְקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, וּמֵאַמְרֵי חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תוֹבֵב"א

וְאָמַר מוֹהֲרָא"ש נ"י: בְּאֵמֶת
מִי שֶׁמְסַתֵּפֵל בְּעֵינֵי אֵמֶת עַל
הָעוֹלָם, רוֹאֶה אֵיךְ שָׂפָל
הָעוֹלָם כִּלּוֹ הוּא סֵפֶר מוֹסֵר
אֶחָד גָּדוֹל, וַיְכוּלִים לְלַמֵּד
מִכָּל פֶּרֶט וּפְרֵט מוֹסֵר הַשֵּׁפֶל.
(אֲמַרֵי מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק א', סִימָן תַּקַּעב)

קוֹנְטֵרַס

סוּד אֲמוּנָה

א.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ
בְּרָא אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה אֲשֶׁר לְמַרְאֵה עֵינֶיךָ, רַק
כִּדֵי שְׂיִכִירוֹ אוֹתוֹ, כִּי בְּאֶמֶת אֵין בְּלַעְדֵיּוֹ יִתְבַּרֵךְ
כָּלֵל, וְאֵין נִמְצָא בְּלַעְדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וּמַחֲמַת
גְּדֹל הַהֶאֱרָה, אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, כִּי
רַבּוּי אוֹר גּוֹרֵם שְׁבִירַת הַכְּלִים, וְעַל-כֵּן צִמְצָם
עֲצָמוֹ בְּכַמָּה אַלְפֵי אַלְפִים וְכוּ' צִמְצוּמִים, כִּדֵי
שְׂיִוְכְלוּ לְהַשִּׁיגוֹ, וְ"סוּד הָאֲמוּנָה" הַקְּדוּשָׁה זֶה
כָּל סוּד הַצִּמְצוּם, כִּי בַתְּחִלָּה אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ
יִתְבַּרֵךְ בְּשִׁכְלֹ וּבִדְיָעָה, מַחֲמַת רַבּוּי אוֹר, וְהָאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה הִיא סוּד הַצִּמְצוּם, כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְסִלֵּק
חֻכְמָתוֹ וְדַעְתּוֹ וּבִינָתוֹ לְגַמְרֵי, וּמֵאֲמִין בּוֹ יִתְבַּרֵךְ
בַּתְּמִימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִבְנִים

אָצְלוּ כָּלִים לְהַשִּׁיג אֶת אורו יְתַבְרֶךְ, וְכָל מַה שֶּׁהָאָדָם זוכה לְסַלֵּק יוֹתֵר אֶת חֲכָמָתוֹ, בִּינָתוֹ וְדַעְתּוֹ, וְנִכְנָס יוֹתֵר בְּ"סוּד הָאֱמוּנָה" הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ-כֵן בּוֹנֵה לְעֶצְמוֹ יוֹתֵר כָּלִים לְהַשְׁגֵּת רוּחַנִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְרֶךְ, וְעַל-כֵּן הַצְּדִיקִים הַשְּׁלֵמִים, אִף שֶׁכָּבֵר זָכוּ לְמַה שֶּׁזָּכוּ בְּסוּד גְּלוּי אֱלֹקוֹתוֹ יְתַבְרֶךְ, וְהַחֲכִימוּ בְּחֲכָמוֹתֵיהֶם, וְהִבִּינוּ בְּבִינָתָם, וַיִּדְעוּ בְּדַעְתָּם, וְהַשִּׁיגוּ כְּבָר מַה שֶּׁהַשִּׁיגוּ וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הֵם תָּמִיד מְסַלְּקִים וּמְשִׁלְּכִים הַכָּל, וְנִכְנָסִים יוֹתֵר בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה בּוֹנִים לְעֶצְמָם כָּלִים יוֹתֵר חֲזָקִים, וּמְשִׁיגִים אורוֹת רוּחַנִיּוֹת יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, וְכֵן בְּכָל פַּעַם, כִּי "סוּד אֱמוּנָה" הוּא סוּד הַצְּמָצוּם, וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם זוכה לְסַלֵּק אֶת מִחוּ וְדַעְתּוֹ לְגַמְרֵי, נִבְנִים אָצְלוּ כָּלִים לְקַבֵּל אורו יְתַבְרֶךְ, וּבֵא בְּאֵמֶת לִיְדֵי חֲכָמָה וְלִיְדֵי בִינָה וְלִיְדֵי דַעַת — לְהַחֲכִים, לְהִבִּין וְלַדַּעַת בְּהַשְׁגַּת אֱמֶת מְצִיאוֹתוֹ יְתַבְרֶךְ, אֲבָל כְּשֶׁאֵין הָאָדָם רוֹצֵה לְסַלֵּק חֲכָמָתוֹ, בִּינָתוֹ וְדַעְתּוֹ, וְרוֹצֵה דִיקָא לְהִבִּין תַּכְף-וּמְיָד בְּתַחֲלָה, אֲזִי נַעֲשֶׂה אָצְלוּ רַבּוּי אור, וּמְחַמֵּת שֶׁאֵין לוֹ כָּלִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי, וְנוֹפֵל וְנִתְרַחַק לְגַמְרֵי, עַד שֶׁיִּשְׁכַּח רַבָּם שֶׁל הָאֱפִיקוֹרְסִים

והכופרים וכו', לא באו אלא מבוכותיהם וטעיותיהם וכו', אלא מפני שלא השכילו ולא הבינו ולא רצו לדעת, כי ברוחניות אי אפשר להשיג, כי אם כשםקדימים קדם את מדת האמונה הקדושה, שהיא סוד הצמצום, וזה בעצמו עושה ובונה כלים, ועל-כן, אהובי, אחי היקר, אם אתה רוצה להגיע אל איזו השגה והשכלה וידיעה ברוחניות אלקותו יתברך, עליך להקדים תחלה את מדת האמונה, שעל-ידי-זה תבנה לעצמך כלים להשיג השגות אלקותו יתברך, וכל מה שתחזק את עצמך יותר ויותר במדת האמונה הקדושה, כמו-כן יהיו לך כלים יותר גדולים וחזקים, ותזכה להשגות גבוהות עד מאד.

ב.

ראה, אהובי, אחי היקר, להכניס את עצמך בתוך האמונה הקדושה, ותדע, כי האמונה הקדושה היא סוד גדול, עין לא ראתה אלקים זלתיך יעשה, דהינו אף שאמונה היא דבר ללא שכל, כי מה שהשכל מבין, לא שיף בזה אמונה, כי אמונה היא

רק במקום שאין השכל מבין, עם כל זאת "סוד האמונה" הקדושה הוא בעצמו סוד נורא ונפלא מאד, איך שאדם זוכה להגיע אל זה והוא נעלם לגמרי, כי "סוד האמונה" בעצמו הוא סוד נעלם ונשגב וכו', ואל הסוד הזה אי אפשר להגיע, כי אם כשהאדם מקדש ומטהר את עצמו, כי כשהאדם פוגם בחטאים ובעוונות, ובפרטיות בפגם הברית, על-ידי-זה נאבדת ממנו האמונה הקדושה, ומה גם שאינו זוכה לאמונה ברורה ומזככת, אלא עולים על לבו כל מיני קשיות וספקות ועקמומיות עליו יתברך, אשר משם נמשכות כל החכמות החיצוניות של החוקרים, שעל ידם תעו למקום שתעו, והכל הוא מחמת תאוות רעות ומדות רעות של העולם הזה, כי כלם מלאים תאוות ומדות רעות, וכל חכמיהם הראשונים והאחרונים, כלם היו משקעים מאד בכל התאוות והמדות הרעות — נאוף וממון וכבוד, אכילה ושתייה, נצחון וקנטור, קנאה ו שנאה וכו', כידוע לבקי בהם, ואי תא בספרי קדש, שגם מה שחוקרים בחכמתם ומודים בהשאת הנפש, גם זה מחמת תאוות לבם, כי חפצים שיצליחו בדרך הרעה גם אחר מיתתם, כדי שיערבו להם

תאוותיקהם בזה העולם, על-כן הם אומרים שעל-
 ידי חקירת חכמתם יצליחו גם לנצח, כי אם לאו,
 רע להם מאד, כי בן יום למחר יפלו פגרים מתים,
 ומה ישאר מהם?! על-כן הם מודים בהשארת
 הנפש, ואומרים שהצלחת הנפש לנצח היא על-
 ידי חכמות, והכל רק מחמת תאוות ומדות רעות,
 שרוצים למלא כרסם בכל התאוות בעולם הזה,
 ושיהיה להם שם גדול וכבוד בין המלכים על-ידי
 חכמתם, ואשר על-ידי-זה יצליחו גם אחר מיתתם,
 אבל שקר בפיהם, כי באמת עקר הצלחת הנפש
 לאחר מיתה היא כפי מה שהפריש האדם את
 עצמו מתאוות העולם הזה, ועסק בתורה ובמצוות
 ובמעשים טובים, על-כן לעקר התכלית הטוב
 יזכו הצדיקים הגדולים, שהם החכמים האמתיים
 שהחכימו בחכמה אמתית, ופרשו עצמם מתאוות
 העולם הזה לגמרי, ושאר בני העולם יהיה להם
 חלק טוב לעולם הבא, כל אחד כפי מה שזכה
 להתקרב אליהם, ולהאמין בהם ולילך בדרךיהם,
 ולכן צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, שלזכות להגיע
 אל "סוד האמונה" הקדושה אי אפשר, כי אם
 על-ידי התקרבות אל הצדיקים הגדולים והחכמים

האמתיים, כי רק הם על-ידי תקן יגיעתם בעבודת השם יתברך, אשר התיגעו ימים ושנים, זכו למה שזכו וכו', בהשגת אלקותו יתברך, עד שזככו כל-כף את עצמם, שהם אחד עם האמונה הקדושה, ואי אפשר להפריד בינם לבין האמונה הקדושה כלל, ועל-כן כשתזכה להתקרב אליהם ולשמע בקולם, אז על ידם תזכה גם-כן להשיג את "סוד האמונה" הקדושה, ובלבד, אהובי, אחי, שתברח מכל מיני חוקרים הלומדים חכמות חיצוניות.

ג.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי "סוד האמונה" הקדושה הוא סוד נורא ונשגב עד מאד, כי על-ידי האמונה בשלמות יכולים לזכות לעלות למעלה למעלה מהשכל, כי זה ידוע, שבכל עולם יש עשרה תקונים, שהנם העשור ספירות מפתר עד מלכות, ומלכות המדה האחרונה היא בחינת אמונה, שהיא השער לה, שאי אפשר להתקרב להשם יתברך, ואי אפשר להשיג קדושה ועבודה, כי אם על-ידי האמונה, ועקר האמונה הוא

בְּמָה שָׁאִין הַשִּׁכּוֹל מְשִׁיג וּמְבִין, וְשֵׁם עֶקֶר הַנְּסִיוֹן,
 וּכְשִׁזּוּכָה הָאָדָם לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה, וּלְבַטֵּל שְׂכּוֹלוֹ
 הַמְּגִשֵׁם וְלִסְמוֹךְ עַל אֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים,
 עַל-יְדֵי-זֶה זּוּכָה אַחֲר־כֵּן, שְׂמָה שְׂלֵא הִיָּה מְבִין
 וְהִיָּה צָרִיף לְהִתְחַזֵּק רַק בְּאֱמוּנָה, מְבִין עֵתָה הַדְּבָר
 בְּשִׂכּוֹלוֹ, רַק שְׂיֵשׁ עוֹד דְּבָרִים גְּבוּהִים יוֹתֵר שְׂאִינוֹ
 מְבִין גַּם עֵתָה, וְצָרִיף לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר,
 וְאִז מְבִין גַּם אֶת אֵלֵי הַדְּבָרִים בְּשִׂכּוֹלוֹ, רַק שְׂיֵשׁ
 לוֹ אֱמוּנָה בִּידְעוֹת הַגְּבוּהוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, שְׂאִינוֹ
 מְשִׁיגִם עֲדִין, וְכֵן מְדַרְגָּה לְדַרְגָּה, כִּי בְּכָל עוֹלָם וּבְכָל
 דְּרָגָה יֵשׁ בְּחִינַת הָעֶשֶׂר סְפִירוֹת, וְאֱמוּנָה הִיא הַמָּדָה
 הָאַחֲרוֹנָה שְׂבָהֶם, וְאֶצֶּל הָאָדָם הִיא מָדָה רִאשׁוֹנָה
 מְלֻמָּטָה לְמַעַלָּה בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְהַדְּרָגָה שֶׁהוּא
 בָּהּ עֹכָשׁוּ, אֲבָל אַחֲר־כֵּן כְּשִׁזּוּכָה עַל-יְדֵי הָאֱמוּנָה
 לְהַשְׁגִּית הַשִּׁכּוֹל שְׂבָאוֹתוֹ עוֹלָם, שְׂזָהוּ בְּחִינַת כָּלֵל
 שְׂאֵר הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת עַד הַכֶּתֶר, אַחֲר־כֵּן עוֹלָה
 לְאֱמוּנָה שְׂבָעוֹלָם, וְהַמְּדַרְגָּה הַגְּבוּהָה יוֹתֵר, שֶׁהִיא
 הַמְּדַרְגָּה הָאַחֲרוֹנָה. לְמַשָּׁל — בְּעוֹלָם הַיְצִירָה,
 וְהִיא גְבוּהָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִהַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה, וְשִׁכּוֹל
 הָעֲלִיוֹן שְׂבָעוֹלָם הַנִּמְוֹךְ מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא עוֹלָם הָעֶשְׂרִיָּה,
 כִּי מְלָכוֹת דִּיְצִירָה גְבוּהָה הַרְבֵּה מִכֶּתֶר דְּעֶשְׂרִיָּה, כִּי

הוא בחינת עתיק דעשיה כידוע, ועל-כן יש מדרגות רבות באמונה, פי כל מה שמתחזק יותר באמונה, על-ידי-זה זוכה להשיג בחינת השכל שבאותה דרגה, אם זוכה לעמד בנפיון כמה ימים ועתים כראוי לו לפי מעשיו, פי בנדיאי אי אפשר לדלג בפעם אחת, ובפרט אם מעשיו אינם עולים יפה, ואחר-כך כשזוכה להשיג השכל שבאותו עולם ומדרגה, אזי זוכה לרצון שהוא בחינת עתיק, בחינת שרש הכתר שבאותו עולם, שעמד בו עד עכשו, שזה נמשך מבחינת מלכות אמונה שבעולם הגבה יותר, ואחר-כך כשזוכה על-ידי אמונה זו להשיג גם השכל שבעולם הגבה יותר, אזי צריך לעלות לאמונה הגבוהה עוד יותר, שהיא האמונה שבעולם, ודרגה הגבוהה עוד שהוא למשל בחינת האמונה שבעולם הבריאה, וכן מדרגה לדרגה, ומעולם לעולם עד ראש האמונה, פי תכלית הידיעה שלא גדע, ושם עקר האמונה, נמצא שאמונה היא למטה מהשכל שבזה העולם, ומדרגה שעומד בה, והוא בחינת למעלה מהשכל מהעולם והדרגה הנמוכה ממנו, אבל אי אפשר לזכות להשיג השכל שבכל עולם ודרגה, עד

שִׁיעָלָה לְמַעַל מֵהַשָּׁכֶל, כִּי אִם כְּשֶׁעוֹמֵד תְּחִלָּה
 בְּנִסְיוֹן עַל-יַדֵּי שְׂאִינוּ מִבֵּין הַדָּבָר בְּשָׁכְלוֹ, וְקָשָׁה לוֹ
 קְשִׁיּוֹת, וְהוּא מְבַטֵּל שָׁכְלוֹ וּמִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה
 כְּאִלוּ רֹאֵה הַדָּבָר בְּעֵינָיו וּמַשִּׁיג בְּשָׁכְלוֹ, עַל-יַדֵּי-זֶה
 זֹכֶה לְעֵלוֹת אֶל הַשָּׁכֶל עַד שֶׁעוֹלָה לְמַעַל מֵהַשָּׁכֶל
 שֶׁהוּא בְּחִינַת עֶקֶר, בְּחִינַת הָאֶרֶץ הָרְצוּן שְׁנִמְשָׁךְ
 מִבְּחִינַת אֱמוּנָה שְׁבַע עוֹלָם הַגְּבוּהָ יוֹתֵר, וְכֹל זֶה הוּא
 "סוד האמונה" הַקְּדוּשָׁה, שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ
 בְּאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל דְּרָגָה וְדְרָגָה, וְאֶפְלוּ שֶׁעוֹלָה
 לְמִדְרָגָה גְּבוּהָה עֲלִיוֹנָה, וְכִבֵּר זָכָה לְמָה שְׂזָכָה,
 עִם כָּל זֹאת הוּא צָרִיךְ לְהִתְחִיל עוֹד פַּעַם עִם
 אֱמוּנָה פְּשוּטָה, שְׂזֵה "סוד האמונה" הַקְּדוּשָׁה,
 וְעַל-כֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד בְּאֱמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה, וַיִּזְכֶּה לְהִתְעַלּוֹת מֵעַל מֵעַל.

ד.

צָרִיךְ שֶׁתְּחַזֵּק עֲצָמְךָ, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר,
 בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל אֲף שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
 מֵהַ שֶׁעוֹבֵר, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי "סוד

האמונה " הקדושה הוא סוד עמק עמק מי ימצאנו, כי כל זמן שהאדם חי בזה העולם, אינו יודע מה ומי ואימת וכו', הינו מה יש לו לתקן בזה העולם וכו', ומי שרש נשמתו וכו', ואימתי הזמן שצריך לעזוב את זה העולם וכו', כי כל זה הוא נעלם ונסתר מעיני כל חי, ועל-כן אין שום עצה אחרת, אלא להכניס את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך, ולהאמין שהוא יתברך מחיה, מהיה ומקים את כל הבריאה כלה, וכל מה שיכניס את עצמו באמונה פשוטה זו, כמו-כן יאיר על עצמו אור נורא ונפלא מאוד, ואם היית יודע את "סוד האמונה" הקדושה ומעלתה, אז היית חוזר תמיד על דברי האמונה — "שהכל משגח בהשגחה פרטית ממנו יתברך", וזה היה מחזק ומאמץ אותך בכל מה שעובר עליך, על-כן ראה להכניס את עצמך אל "סוד האמונה" הקדושה, וזה יעזר לך לעבור על הכל.

ה.

צריך שתכניס את עצמך, אהובי, אחי היקר, ב"סוד האמונה" הקדושה, כי השם יתברך ברא את

כָּל הַבְּרִיאָה רַק בְּשִׁבִיל הָאָדָם בְּעַל הַבְּחִירָה, וְעַל-
 כֵּן הָיָה רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ שֶׁהָאָדָם דִּיקָא יִקָּיָם וַיִּנְהִיג אֶת
 הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי-
 אָדָם", וְעַל-כֵּן רָצָה הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ שְׂיִתְנַהֵג כָּל הָעוֹלָם
 וּמְלוֹאוֹ עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא מִמַּעֲשֵׂי בְנֵי-אָדָם
 הַתְּחַתּוֹנִים דִּיקָא, שְׂהֵם דִּיקָא יִנְהִיגוּ, יַחֲיוּ וַיִּקְיָמוּ
 אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן בְּתַחֲלֵת הַבְּרִיאָה כְּשֶׁלֹּא
 הָיָה עֲדִין שׁוּם אָדָם, הָיָה הַהֶכְרַח כְּבִיכּוֹל שְׂיִבְרָא
 אֶת הָעוֹלָם בְּנִפְלְאוֹתָיו לְבַדּוֹ בְּלִי שׁוּם אֲתַעְרוּתָא
 דְלִתְתָּא, וְעַל-כֵּן בָּרָא הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אֶז אֶת כָּל
 הַדְּבָרִים חֲסֵרִים, עַד שֶׁהָאָדָם יִתְקַן אוֹתָם, בְּבַחֲיִנַת
 — "אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָּה: הַכֹּל צָרִיךְ תְּקוּן, הַחֲטִיִּים
 צָרִיכִים לְטָחֻן, וּגְמַר תְּקוּן כָּל דְּבָר הוּא עַל-יְדֵי
 אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא, עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה בְנֵי-אָדָם דִּיקָא,
 וְאֶז עַל-יְדֵי שֶׁהָאָדָם מְתַקֵּן הַדְּבָר וּמְשַׁלְּמֵוּ, נִחְשָׁב
 כְּאִלּוּ הוּא בְּעַצְמוֹ עָשָׂה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה וּבְרָאוּ, כִּי
 כֵּן הַדְּבָר, שְׂעַקֵר הַבְּרִיאָה צָרִיכָה לְהִיּוֹת עַל-יְדֵי
 אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא, הֵינּוּ עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂים טוֹבִים
 שֶׁל הַצְּדִיקִים, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים:
 עוֹלָמִי מִי בְּרָאךְ? יַעֲקֹב בְּרָאךְ, וּמִשָּׁם נִשְׁתַּלְּשַׁל

שגם בגשמיות כל הדברים חסרים, וצריכים תקון על-ידי מעשה בני-אדם התחתונים דיקא, ומחמת זה בעצמו כל הדברים חסרים מתחלת הבריאה, מחמת שנבראו בלי אתערוותא דלתתא, שאז אין שלמות לבריאה, כי עקר שלמות הבריאה על-ידי אתערוותא דלתתא דיקא, ומזה נמשכת האמנות של כל האמנים ובעלי המלאכות, שעל-ידי החכמה והשכל שנתן להם השם יתברך, הם גומרים כל דבר על-ידי אמנותם ומתקנין ועושין אותו כלי, כי כמו שצריכים בני-האדם לתקן ולהשלים את העולם ברוחניות על-ידי מעשיהם הטובים, שבשביל זה נברא הכל, כמו-כן צריכים גם בגשמיות — שבני-אדם דיקא ישלימו ויתקנו את כל הדברים שבעולם, ובאמת הכל אחד, כי על-ידי שעושה האדם הכלי ומתקנו ומשלימו בגשמיות, על-ידי-זה מגיע הדבר לשלמותו גם ברוחניות, כי זה ידוע, שהכל נברא רק לכבודו, כמו שכתוב: "ולכבודי בראתיו" וכו', הינו בשביל ישראל שיקימו את התורה ויעבדו אותו יתברך מכל דבר שבעולם, וכל זמן שלא נתקן הדבר בגשמיות, בודאי אין יכולים לעבד את השם יתברך עם זה הדבר בשלמות הראוי

לו, כגון החטים, בודאי עקר שלמותן שיתגלה
 כבוד השם יתברך על ידן הוא, כשגומרם האדם
 ומתקנם, ועושה מהם לחם, שאזי מברך עליו
 "המוציא" ו"ברכת המזון", וראויים אז בשלמות
 למאכל אדם, שיעבד את השם יתברך בכח
 האכילה הזאת, וכן הפשתים, עקר שלמותם,
 כשנגמרים ונעשים פלים ולבושים לאדם, והאדם
 הלובשם, עובד את השם יתברך על ידם, וכמו-
 כן בכל דבר שבעולם, כי בודאי ישראל עם
 קדוש עובדים את השם יתברך בכל הדברים
 שבעולם, אבל אי אפשר להם לעשות עבודתם
 בשלמות בשום דבר, כי אם אחר שנתקן ונעשה
 כלי בגשמיות, ואז מתקנים ומשלימים את הדבר
 ברוחניות גם-כן, על-ידי שעובדים בו את השם
 יתברך שזה עקר החיות והשלמות של כל הדברים
 שבעולם, והנה כל הבריאה היתה בחכמה כמו
 שכתוב: "כלם בחכמה עשית", כי יש בכל דבר
 שבעולם חכמה נפלאה, אבל השם יתברך כביכול
 צמצם ומעט וחסר מהחכמה הצריכה לגמר תקון
 כל דבר בשלמותו, כדי שתהיה שלמות גמר
 תקון כל דבר על-ידי האדם דיקא, אבל בודאי אין

כַּח בַּיַד הָאָדָם לְהַשְׁלִים חֶסְרוֹן הַחֲכָמָה שְׁחָסַר
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דָּבָר, כִּי מִי יוּכַל לַעֲמֹד עַל
 חֲכָמְתוֹ יִתְבָּרַךְ?! עַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְאָדָם שִׁישְׁלִים
 כָּל הַדְּבָרִים שֶׁל הַבְּרִיאָה, כִּי אִם עַל-יַדֵי אָמוּנָה
 שֶׁהִיא כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כָּל מְצוּוֹתַיִךְ
 אָמוּנָה", וּבְאֵמֶת זֶה בְּעֵצְמוֹ עָקַר כַּח הַבְּחִירָה שֶׁל
 הָאָדָם, שֶׁעַל-יַדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ כַּח לְתַקֵּן כָּל הַבְּרִיאָה
 וּלְהַשְׁלִימָהּ עַל-יַדֵי אֲתֵעָרוּתָא דְלִתְתָא שֶׁלוֹ שֶׁהוּא
 בְּכַח בְּחִירָתוֹ, כִּי בּוֹדָאֵי אִם הִיא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 מְגַלָּה חֲכָמְתוֹ בְּכָל הַדְּבָרִים בְּשִׁלְמוֹת, וְהָיוּ נִבְרָאִים
 כָּל הַדְּבָרִים בְּתַכְלִית שְׁלֵמוֹתָן וְהַכֹּל הָיוּ יוֹדְעִים
 אֶת כָּל הַחֲכָמָה שִׁישׁ בְּכָל דָּבָר, דִּהְיָנוּ כְּפֻנְתּוֹ
 יִתְבָּרַךְ שֶׁהִיָּתָה לוֹ בְּבְרִיאַת זֶה הַדָּבָר, אֲזַ בּוֹדָאֵי
 לֹא הִיָּתָה לוֹ לְאָדָם שׁוֹם בְּחִירָה, כִּי עָקַר כְּפֻנְתּוֹ
 יִתְבָּרַךְ בְּבְרִיאַת כָּל דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם הִיא, כְּדִי שִׁיִּכְרוּ
 וַיִּדְעוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יַדֵי כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֶּהַר הַקָּדוֹשׁ: "בְּגִין דִּישְׁתְּמוּדְעִין
 לִיה", וְאִם הָיוּ הַכֹּל רוֹאִים זֹאת עֵין בְּעֵין, וְהָיוּ
 יוֹדְעִים וּמְשִׁיגִים הַטּוֹב הָאֱמֶתִי שִׁישׁ בְּכָל דָּבָר
 שֶׁבְּעוֹלָם, בּוֹדָאֵי הָיוּ הַכֹּל בּוֹחֲרִים בְּטוֹב, כִּי מִי פָּתִי
 יִסוּר מְטוֹב אֱמֶתִי כְּזֶה, לְנֻטוֹת אַחֲרֵי הַהֶבֶל?! אֲבָל

סוד אמונה

תמא

מחמת שהשם יתברך חסר מהחכמה שצריכה לשלמות כל דבר, והעלים מהעולם, עד שאין הכל יודעים בשלמות פונת חכמתו שבכל דבר, על-כן יש בחירה — שמי שרוצה להטות דעתו אל האמת, הוא זוכה לאמונה, ועל-ידי-זה משלים את כל הדברים — על-ידי אמונה, שהיא כלל התורה, כי עקר האמונה הוא במה שאין יודעים, הינו מחמת שאי אפשר לידע ולהשיג חכמתו יתברך בשלמות בשום דבר, על-כן צריכים רק להתחזק באמונה, ושם עקר הבחירה, כי כלל הבחירה הוא בענין קיום התורה, שעקרה אמונה, ועל-כן עקר שלמות כל הדברים הם על-ידי אמונה, ומשם נמשכת האמנות של כל האמנים; שצריכים לתקן ולהשלים כל הדבר שבעולם, כי עקר התקון על-ידי אמונה, ועל-כן נקראים בשם אמנים, מלשון אמונה, ועל-כן כל המלאכות של האמנים כלולות במלאכת המשכן, כי עקר בנין המשכן הנה להמשיך אמונה בעולם, להמשיך שכינת אלקותו יתברך למטה בזה העולם כידוע, ועל-כן התורה נקראת גם-כן אמן, כמו שאמרו חכמינו הקדושים: אל תקרי אמן אלא אמן, כי

היא היתה כלי אמונתו של השם יתברך במעשה
 בראשית, ועקר יסוד התורה הוא אמונה, שבזה
 עקר כח הבחירה, ורק בשביל זה ברא השם יתברך
 את כל הדברים החסרים, וחסר מהחכמה שיש
 בכל דבר, והעלים את חכמתו כביכול, בבחינת
 — "גם את העלם נתן בלבם", ודרשו חכמינו
 הקדושים: העלם כתיב, והכל בשביל הבחירה, כדי
 שימשיך האדם את עצמו אל האמונה — אם ירצה
 בחיים נצחיים, ויסתכל על האמת, וכן להפוך
 — אם ירצה, חס ושלום, לנטות לצד אחר, ימצא
 מקום לטעות, חס ושלום, מאחר שלא נתגלתה
 החכמה בשלמות, ועל-ידי-זה יש לאדם בחירה,
 ואז אם יבחר בטוב, וימשיך עצמו אל האמונה,
 על-ידי-זה יגמר ויתקן וישלים את כל הבריאה
 כלה, שזה בחינת שרש האמונות של כל האמנים,
 שנמשך רק מ"סוד האמונה" הקדושה; אשרי מי
 שמכניס את עצמו תמיד באמונה הקדושה, ואז
 זוכה לכל טוב אמתי ונצחי, אשרי לו!

.1

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, אָחִי הַיְקָר, כִּי "סוּד
הָאֱמוּנָה" הַקְדוּשָׁה הוּא סוּד יְחוּד קְדוּשָׁא בְּרִיף הוּא
וּשְׁכִינְתִּיהָ אֶפֶיךָ בְּאֶפֶיךָ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת כְּלָלִיּוֹת אַחַר
הַבְּרִיאָה בְּקֶדֶם הַבְּרִיאָה, כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת כְּלָל זֶה,
שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכּוֹל נִקְרָא קְדוּשָׁא בְּרִיף
הוּא, וְהַמְשַׁכֵּת חִיּוּתוֹ שְׁמַחֲיָה אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת,
זֶה נִקְרָא בְּחִינַת שְׁכִינָה, וּבְאֻמַּת כְּלָא חַד, כִּי הַשֵּׁם
אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד, כִּי חִיּוּתוֹ דְּבוּקָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ
בְּאַחֲדוּת גְּמוּרָה, רַק בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה נָתַן הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ כְּבִיכּוֹל מְקוֹם לְטָעוֹת, כְּדִי שְׁתַּהֲיָה בְּחִירָה,
עַד שֶׁיֵּשׁ כּוֹפְרִים וּמֵינִים שְׂאִינָם מְאֲמִינִים בְּהַשְׁגָּחַתוֹ
יִתְבַּרְךָ, וְהֵם עוֹשִׂים פְּרוּד כְּבִיכּוֹל בֵּין קְדוּשָׁא בְּרִיף
הוּא וּשְׁכִינְתִּיהָ, הֵינּוּ בֵּין הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וּבֵין כְּלָלִיּוֹת
הָעוֹלָמוֹת, אֲשֶׁר הוּא יִתְבַּרְךָ מְחַיֶּה אֶת כְּלָם עַל-
יְדֵי שְׁכִינַת עֲזוֹ, וּבְאֻמַּת אִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין דְּבַר זֶה
— אִיךָ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ שֶׁהוּא מְרוֹמָם מֵעַל כְּלָם,
הוּא מְנַהִיג וּמְחַיֶּה אֶת כָּל הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה,
וְכֵן אִיךָ כְּלָל הַבְּרִיאָה נִכְלָל בְּבְחִינַת קְדָם הַבְּרִיאָה
בְּאַחֲדוּת גְּמוּרָה, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן תְּתַקֵּים הַבְּרִיאָה

וְלֹא תִתְבַטֵּל בְּמִצִּיאוֹת, כֹּל זֶה קִשָּׁה מְאֹד לְהַשְׁיֵג,
וְאֶפְלוּ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, נִתְקַשָּׁה בְּזֶה,
וְהוּא סוּד קְרִיעַת יַם סוּף שֶׁנִּקְרַע בְּפִשְׁטוֹת, וְנִעְשָׂה
שְׁבִיל וְדֶרֶךְ בְּמִים גְּשָׁמִים, וְאִיךָ שֶׁנִּעְשָׂה דְבַר זֶה
אִי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַשְׁיֵג בְּשׁוּם דַּעַת רַק בְּאֵמוּנָה לְבַד,
כִּי עַל-יְדֵי בְּחִירַת הָאָדָם עַל-יְדֵי שְׁאֲנוּ מַטִּים דַּעְתָּנוּ
לְהֶאֱמִין בְּאֵמֶת — שֶׁהַכֹּל נִמְשָׁךְ רַק מֵאֲחֻדוּתוֹ
יְתִבְרֶךְ, וְשָׁגַם עִתָּה אַחַר הַבְּרִיאָה, הַכֹּל מִתְנַהֵג רַק
בְּהַשְׁגָּחַתוֹ יְתִבְרֶךְ לְבַד, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ נִמְשָׁךְ
עָלֵינוּ אֹר הַשְׁגָּחַתוֹ יְתִבְרֶךְ בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל-יְדֵי-
זֶה נִכְלָל אַחַר הַבְּרִיאָה בְּבְחִינַת קֹדֶם הַבְּרִיאָה
בְּשִׁלְמוֹת גְּדוּלָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְרַאוֹת גַּם
עֲכָשׁוּ נְסִים נִגְלִים שְׂדוּד הַטֹּבֵעַ, וְזֶהוּ עֵקֶר שִׁלְמוֹת
תְּקוּן הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְזֶה "סוּד הָאֵמוּנָה" הַקְּדוּשָׁה;
אֲשֶׁר מִי שֶׁמִּתְעַמֵּק בְּדְבָרִים אֵלֵיוּ.

.ז

צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר, כִּי עֵקֶר כְּלָלִיּוֹת
הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת תְּלוּיִים בְּאֵמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
"כֹּל מְצוּוֹתֶיךָ אֵמוּנָה", וְכֵן לְהַפּוֹךְ — עֵקֶר הַיִּצּוֹר

הָרַע וְהַתְּאוּת וְהַעֲבֹרוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, הֵם בְּבַחֲיִנַת
 פְּגָם הָאֱמוּנָה, בְּחִינַת — אֶל אַחֵר, כְּפִירוֹת, וְעַקֵּר
 אֲחִיזַת הַכְּפִירוֹת, שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הָרַע, הוּא מְבַחֲיִנַת
 הַקּוֹל הַחוּזָר, כִּי אִם הָיָה הַכֹּל שׁוֹמְעִים אֶת הַקּוֹל
 הַיֵּשֶׁר בְּעֵצְמוֹ, שֶׁהוּא כְּבִיכּוֹל קוֹל הַשֵּׁם בְּעֵצְמוֹ
 שֶׁבָּרָא בּוֹ כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם, וְעַדִּין הוּא מְחַיֶּה
 וּמְקַיֵּם בּוֹ אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם, כִּי דְבָרָיו
 חַיִּים וְקַיָּמִים, וְכָל הַקּוֹלוֹת וְהַדְּבוּרִים כְּבִיכּוֹל שֶׁבָּהֶם
 בָּרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם
 נִעֲשׂוּ" וְכוּ', הֵם חַיִּים וְקַיָּמִים גַּם עַכְשָׁיו, וְקוֹלוֹ
 יִתְבָּרֵךְ כְּבִיכּוֹל לֹא נִפְסַק עַדִּין, וְהֵם מְחַיִּים גַּם
 עַתָּה כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם, וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב: "לְעוֹלָם ה'
 דְּבָרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמַיִם" וְכְמוֹכָא בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב,
 זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְאֵלֹהֵינוּ הָיָה הַכֹּל זוֹכִים לְשִׁמְעַת הַקּוֹל
 הַזֶּה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁבּוֹ בָּרָא אֶת הָעוֹלָם, וּבּוֹ
 מְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם, בְּיָדָיו לֹא הִיָּתְהָ שׁוֹם בְּחִינַת
 כָּלֵל, מֵאַחֵר שֶׁהָיָה הַכֹּל רוֹאִים וְשׁוֹמְעִים שֶׁהוּא
 יִתְבָּרֵךְ בְּעֵצְמוֹ מְחַיֶּה אֶת הָעוֹלָם בְּרוּחַ פִּיּוֹ, אָבֵל
 בְּאֵמֶת זֶה הַקּוֹל בְּעֵצְמוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקּוֹל הַיֵּשֶׁר,
 אִי אֶפְשָׁר לְשִׁמְעַת, כִּי אִם הָיָה שׁוֹמְעִים קוֹלוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 הָיָה בְּטָלִים כְּלָם בְּמַצִּיאוֹת, כִּי אֶפְלוּ בְּשַׁעַת מַתָּן

תורה, שהיו ישראל מזככים מאד במדרגה גבוהה
 מאד, אמרו: "כי מי כל בשר אשר שמע קול
 אלקים חיים" וכו', ועל-כן אי אפשר לשמע את
 הקול הישר בעצמו, ועקר בחינת השגת הקולות
 ששומעים מגדלתו ואלקותו יתברך, הוא מבחינת
 הקול החוזר, שהוא בחינת — יראה ודין, בחינת
 — "השם שמעתי שמעך יראתי", וזה בחינת
 הבחירה, שמחמת שעקר השמיעה מגדלתו יתברך
 נמשכת מבחינת הקול החוזר, על-כן יש בחירה,
 כי מי שהוא חכם באמת ומטה דעתו אל האמת
 כמו אבות העולם, שהטו אזנם אל האמת, עד
 שזכו להבין מהיכן נמשך בחינת זה הקול החוזר,
 עד שהשיגו והבינו שזה הקול החוזר, אין לו
 מציאות בעצמו, רק העקר הוא הקול הישר,
 שנמשך ממנו יתברך, רק מחמת שהמשיכו הוא
 יתברך לתוך בחינת מחיצת הצמצום הראשון, על-
 פן יצא הקול כביכול, בבחינת הכאה וחיבטה לתוך
 בחינת מחיצת הצמצום, ועל-ידי-זה נשמע הקול
 החוזר הזה, שהוא בחינת הדין, אבל באמת העקר
 הוא הקול הישר, כי זה הקול החוזר אין לו שום
 מציאות לבדו בעצמו, רק שהוא החזרת

הקול הישר בעצמו, ועל-כן דבקו עצמם רק לקול
הישר, שהוא בחינת עצם חיותו יתברך המלבש
בכל העולמות, וחברו ויחדו יחד בחינת הקול
החוזר עם הקול הישר, ועל-ידי-זה הפרידו כל
אחיזת הדין והקלפות, שהם הפירות הנאחזין
בבחינת הקול החוזר, על-ידי שידעו והאמינו,
שהקול החוזר אין לו שום מציאות בפני עצמו,
חס ושלום, רק הוא החזרת הקול הישר בעצמו,
אבל האפיקורסים והכופרים אינם מטים דעתם
אל האמת, ואינם רוצים לשמע, כי אם בחינת
הקול החוזר בעצמו, ואינם מטים דעתם כלל לידע
ולהאמין בתכלית שרש מציאות הקול והחיות
המחיה כל העולמות כלם, כי זו דרכם כסל למו של
החוקרים והפילוסופים, שכל חכמתם וחקירתם,
הכל בכל עניני הבריאה, הינו במה שנעשה אחר
הבריאה, לידע ולהבין מהו כח הסגלה והרפואה
והטבע של כל אחד מפרטי הבריאה, והכל רק
בענינים הגשמיים של זה העולם, וכן תכלית
פונתם בחקירותיהם ובהמצאת חכמותיהם, הכל רק
בשביל הבלי העולם הזה, בשביל כבוד והתפארות
או ממון וכיוצא, ואין איש מהם שם על לב

לשום כל לבו ודעתו לדבק עצמו באור החיים,
 ולחשב על תכליתו וסופו הנצחי, וסוף כל סוף
 מה יהיה ממנו, שזה בחינת קדשת חכמת ישראל,
 שקבלנו מאבותינו הקדושים, שהיא עקר החכמה
 האמתית והנצחית, וכל חכמתנו היא לקיים את
 כל דברי התורה הזאת, שעל ידיה זוכים לחיים
 נצחיים ולטוב הנצחי, לעולם שכלו ארוך וטוב,
 ורק זה נקרא חכמה באמת, כי ישראל עוברים
 על כל החכמות שלהם, כי אינם רוצים לחקר
 כלל בעניני העולם הגשמי הזה העובר כהרף עין,
 והלואי ולא היינו יודעים אפלו מה שיודע כל
 אחד ואחד מעניני תאוות העולם הזה והבליו,
 והיינו פורשים עצמנו גם מהם, והיינו תמימים
 לגמרי כמו הצדיקים הראשונים, שיש מהם שלא
 הכירו אפלו צורת מטבע, רק שרב העולם אינם
 יכולים לעמד בזה, ואין הקדוש-ברוך-הוא בא
 בטרוניה עם בריותיו, ובהכרח לדעת מה שמכרח
 לקיום העולם, והיינו משא ומתן וכיוצא המכרחים
 ביותר, אבל לחשב תחבולות בעניני העולם הזה
 יותר ויותר, בשביל תאוות העולם הזה, אפלו
 כשמציא חכמה גדולה, אין לה שטות גדולה מזו,

מֵאַחַר שֶׁלֹּא יִצְלִיחַ עַל-יְדֵי-זֶה לְעוֹלָם הַנִּצְחִי, פִּי
 רַבָּם כְּכֹלֵם נַעֲשִׂים אֲפִיקוֹרְסִים גְּדוֹלִים עַל-יְדֵי-זֶה,
 וְאַחֲרֵיתֶם עָדִי אוֹבֵד בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְעַל-
 בֶּן יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ אֵינָם חוֹקְרִים כָּלֵל בְּעֵנְיָנִים
 הַגִּשְׁמִיִּים שְׂאֵינָם מְכַרְחִים לָהֶם כָּל-כָּף, רַק שְׂמִים
 כָּל מְגַמְתָּם לְדַבֵּק עֲצָמָם בְּאֵלֵקִים חַיִּים, עַל-יְדֵי
 קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, וְהֵם עוֹבְרִים עַל כָּל הַחֲכָמוֹת
 כְּלָן, כִּי הֵם יוֹדְעִים הַחֲכָמָה הָאֱמֵתִית וְהַנִּצְחִית
 שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שִׁיּוֹדְעִים וּמְאֲמִינִים, שֶׁכָּל
 הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ: דוּמָם, צוּמָח, חִי, מְדַבֵּר וְכוּ' וְכוּ'
 מֵרֵאשׁ וְעַד סוּף, הֵם וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם וְכָל כַּחוֹתֵיהֶם
 עִם כָּל דְּקִדּוּקֵיהֶם וּפְרִטֵיהֶם, וְכָל מִינֵי חֲכָמוֹת
 וְתַחֲבוּלוֹת שֵׁישׁ בָּהֶם, הַכֹּל לְכָל בְּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 בְּשֵׁמוֹ הַגְּדוֹל, וְהוּא מְחַיֶּה אֶת כָּלֵם בְּכָל יַעַת וּבְכָל
 שָׁעָה, וְכָלֵם נִבְרָאוּ בְּשִׁבִיל הָאָדָם הַשֹּׁפֵל הַזֶּה, כְּדִי
 שִׁידַע זֹאת בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, וְיַעֲסֹק כָּל יָמָיו לְדַבֵּק
 אֶת עֲצָמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַמְּחַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּלֵם
 עַל-יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, וְזֹאת הַחֲכָמָה שֶׁהִיא
 הָאֱמוּנָה הָאֱמֵתִית, הִיא עוֹלָה עַל כָּל הַחֲכָמוֹת כְּלָן;
 נִמְצָא, שֶׁכָּל חֲכָמָתָם שֶׁל הַחוֹקְרִים הִיא רַק בְּבַחֲיַנֵּת
 הַקּוֹל הַחוּזָר, שְׂאֵינָם שׁוֹמְעִים כָּלֵל אֶת קוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ

בַּעֲצָמוֹ, וְהֵם מְבִיטִים רַק אַחַר הַבְּרִיאָה, אַחַר הַטֵּבַע
 לְבַד, וְחוֹקְרִים בְּכָל הָעֲנִינִים שְׂאֵחַר הַטֵּבַע, אֲבָל
 אֵין חוֹזְרִים פְּנִיָּהֶם לְהַטּוֹת לְכַבֵּם לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל
 הַיֵּטֵב מִכֵּטָן מִי יֵצֵא הַקּוֹל הַזֶּה, כִּדִּי לְשִׁים כָּל
 תְּשׁוּקָתָם לְהִדְבֵּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהֵם רַק חֲכָמִים לְהִרְע
 וּלְהִיטִיב לֹא יִדְעוּ, וְרוֹצִים לְהַפְרִיד, חֶסֶד וְשְׁלוֹם,
 בְּחִינַת הַקּוֹל הַחוּזֵר מִהַקּוֹל הַיָּשָׁר, כְּאִלוֹ הַקּוֹל
 הַחוּזֵר, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, יֵשׁ לוֹ מְצִיאוֹת בְּפָנָי עֲצָמוֹ,
 שָׁזֶה בְּחִינַת נִרְגָן מִפְּרִיד אֵלוֹף, שְׂמִפְּרִיד אֵלוֹפוֹ
 שֶׁל עוֹלָם וּמְקַצֵּץ בְּנִטְיָעוֹת, וְהֵם כְּמוֹ מִי שֶׁנִּמְצָא
 בַּיַּעַר, וְשׁוֹמֵעַ קוֹל הַבְּרָה, וְסוֹבֵר וְטוֹעָה שֶׁהוּא קוֹל
 מִמֶּשׁ בְּפָנָי עֲצָמוֹ, שְׂבּוֹדָאֵי הוּא אָוִיל, פְּתִי, שׁוֹטָה
 וּמְשַׁגֵּעַ, כִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת לְקוֹל הַחוּזֵר כָּלֵל,
 רַק הוּא הַמְשַׁכֵּת וְהַחֲזֵרֵת הַקּוֹל הַיָּשָׁר, כְּמוֹ-כֵן
 הוּא מִמֶּשׁ כָּל חֲכָמָתָם, שְׂחוֹקְרִים אַחַר הַטֵּבַע,
 וְאֵין מַחֲזִירִים פְּנִיָּהֶם לְקַשֵּׁר הַקּוֹל הַחוּזֵר לְקוֹל
 הַיָּשָׁר, דִּהְיִנוּ לְקַשֵּׁר כָּל הַחֲכָמוֹת לְשִׁרְשָׁן, לִידַע
 וּלְהֶאֱמִין, שֶׁהַכֹּל נִמְשָׁךְ מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּלְבַלּוֹת כָּל
 יָמָיו כָּל יַדְעָתוֹ וְכָל חֲכָמָתוֹ לְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ
 יִתְבַּרֵךְ, שָׁזֶה עוֹלָה לְמַעְלָה מְכָל הַחֲכָמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם,
 וְבוֹ כְּלוּלִים וְאֵלָיו טְפִלִּים כָּל הַחֲכָמוֹת, וְזוֹכָה

לְחַיִּים נְצַחִיִּים לְעוֹלָם וָעֶד, וְעוֹד, שְׁמִי שְׂזוּכָה לְדַבֵּק
 אֶת עֲצָמוֹ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת לְחֻכְמָה הָאֱמֵתִית,
 שֶׁהִיא הַתְּמִימוֹת לְעֵבֶד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה
 בְּתְמִימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, יְכוּל לְזַכּוֹת אַחֲר־כֶּף לְהַשְׁיֵג
 גַּם כָּל הַחֻכְמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם בְּעֲצָמָן בְּלִי שׁוּם יְגִיעָה
 כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּבַר הָיָה כַּמָּה צְדִיקִים שֶׁזָּכוּ לָזֶה,
 אֲךָ אֶפְלוּ מִי שֶׁאִינוֹ מַגִּיעַ לָזֶה, אֵין צָרִיךְ לָזֶה
 כָּלֵל, וְיְכוּל לְבַלּוֹת כָּל יָמָיו בְּטוֹב בְּלִי שׁוּם יְדִיעָה
 מִחֻכְמוֹת אֱלוֹ, וּבְעוֹלָם הַבָּא בְּיָדָי אֵין נִצְרָכִים
 לָהֶן כָּלֵל, אֲדַרְבָּה אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, שֶׁלֹּא שָׁבְרוּ
 עַדִּין אֶת כָּל הַתְּאוּוֹת, יְכוּלִים אֱלוֹ הַחֻכְמוֹת לְעַקֵּר
 אוֹתָם מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, חֶס וְשְׁלוֹם, כַּנֶּרְאָה בְּחוּשׁ,
 כִּי רַק הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים יְכוּלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם
 לְמַה שֶׁצָּרִיכִים לְעִבּוּדָתָם, וְהֵם יְכוּלִים לְקַשֵּׁר כָּל
 הַחֻכְמוֹת לְשִׁרְשֵׁן הָעֲלִיוֹן, כִּי יוֹדְעִים שֶׁהַכֹּל נִמְשָׁךְ
 מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ.

ח.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, אַחֵי הַיֵּקָר, כִּי "סוּד
 הָאֱמוּנָה" הַקְּדוּשָׁה הוּא סוּד עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאוּנוּ,

כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ בְּיָדָיו אֵי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיִיגוֹ,
 כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: לֵית מַחְשָׁבָה תְּפִיטָא בְּךָ כָּלֵל, וְלֵית
 דִּידַע בְּךָ כָּלֵל, רַק נִתְּנָה רְשׁוּת לְדַבֵּר בְּנִפְלְאוֹתָיו
 וּבְמַדּוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, עַד מְקוֹם שְׁיֻכַּל כָּל אֶחָד לְהִבִּין
 וְלְדַבֵּר, כִּי גַם מַדּוֹתָיו וְדַרְכָּיו יִתְבַּרֵךְ, גַּם-כֵּן אֵי
 אֶפְשָׁר לְהַשְׁיִיג, כִּי אִם עַד הַגְּבוּל שְׁיִישׁ לְכָל
 אֶחָד בְּדַעְתּוֹ, בְּבַחֲיִנַת — "נֹודַע בְּשַׁעְרִים בַּעֲלָה",
 כָּל חַד כְּפוּם מַה דְּמַשְׁעַר בְּלִבִּיהַ, וְזַה אֵי אֶפְשָׁר
 לְסַפֵּר לְחֻבְרוֹ, וְאַפְלוֹ לְעֲצָמוֹ אֵי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר
 מִיּוֹם לְחֻבְרוֹ, וְעַל-כֵּן הִזְהִירוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים:
 אֵין דּוֹרְשִׁים בְּמִרְכָּבָה בְּיַחֲדַי, אֶלָּא אִם-כֵּן הוּא
 חֲכָם וּמַבִּין מַדְעָתּוֹ, כִּי הַשְׁגַּת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ
 זֶה בְּחִינַת מַעֲשֵׂה מִרְכָּבָה, שְׁזַה אֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר
 וְלַגְלוֹת לְחֻבְרוֹ כָּלֵל, וְעַל זֶה נֶאֱמַר: "יְהִי לְךָ
 לְבַדְּךָ, וְאֵין לְזָרִים אֶתְךָ", כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׂבֻדָּאֵי
 צְרִיכִים לְדַבֵּר גַּם עִם חֻבְרוֹ מִהַדְעַת הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּו
 — לֵידַע וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲבָל צְרִיכִים לְדַבֵּר
 וְלִשְׁוִחַ רַק בְּנִפְלְאוֹתָיו יִתְבַּרֵךְ, בְּבַחֲיִנַת — "שִׁיחוּ
 בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו" וְכִיּוֹצֵא בְּכַמָּה פְּסוּקִים, וְעַל-יְדֵי-
 זֶה מְמִילָא תַתְחַזֵּק הָאָמוּנָה בְּלִבּוֹ וּבְלִב חֻבְרוֹ, אֲבָל
 עֲצָם הַהִתְנוּצָצוֹת מִיִּדְעַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּפוּם מַה

דמִשְׁעַר בְּלִבִּיהָ, זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר לְחֻבְרוֹ כָּלֵל, וְהַחֻקִּים וְהַפִּילוֹסוֹפִים הֵם בְּהִיפּוֹף מְכַל זֶה, כִּי הֵם חוֹתְרִים לְסַלֵּק מֵהַדְּעַת אֶת הַיְדִיעָה בְּכָלֵל, שְׁאֶפְשָׁר לְכָל אֶחָד לֵידַע מֵאֲלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי עֵצָם הַנִּפְלְאוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּבִקְרִיעַת יַם סוּף וּבְמַתַּן תּוֹרָה, וְכֵן מֵה שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת בְּכָל דוֹר וְדוֹר עַל-יְדֵי צְדִיקֵי הָאֻמָּת שְׁבַדוֹר, וְהַחֻקִּים הַכּוֹפְרִים, הֵם כּוֹפְרִים בְּכָל זֹאת, וְרוֹצִים רַק לְחַקֵּר בִּידֵיעַת אֲלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי הַשְּׂגַת הַדְּעַת בְּלִבָּד, וְנִכְנָסִים בְּזֶה לְחַקֵּר בְּרַבִּים דִּיקָא בְּדַבְרִים שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגֵם כָּלֵל, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: "כָּל הַמְּסַתְּכֵל בְּאַרְבָּעָה דְבָרִים, רָאוּי לוֹ שְׁלֹא בָּא לְעוֹלָם" וְכוּ', וְעַל-כֵּן הֵם בְּבַחֲיַנַּת הָעֶרְב רַב, עֶרְב רַב דִּיקָא — שְׂמַעְרַבִּים דֵּיעַת רַבִּים בְּיַחַד בְּעִנְיַן הַחֻקִּירוֹת בְּאֲלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁהַיְדִיעָה הַזֹּאת בְּקַדְשָׁהּ בְּאֻמָּת הִיא רַק לְכָל חַד כְּפוּם מֵה דְמִשְׁעַר בְּלִבִּיהָ, וְאֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר מִזֶּה כָּלֵל, אֲפִלּוֹ אֶחָד עִם חֻבְרוֹ, מְכַל שְׂכַן בְּרַבִּים, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: "וְלֹא בְּמַרְכָּבָה בְּיַחֲדִיד" וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה תָּעוּ לְמָקוֹם שִׁתְּעוּ בַּחֻקִּירוֹת חֲכָמָתָם, וְהֵם בְּהַפּוֹךְ מִמָּשׁ מְקַדְשֵׁת

ישראל, ועל זה צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך
 בכל יום – שיזכה להכליל בצדיקי האמת, אשר
 הם מלמדים אותנו את "סוד האמונה" הקדושה,
 ולברח מקלי עולם הרשעים, מסטרא דערב רב,
 שהם מכניסים כפירות ואפיקורסות באדם. ותפלה
 מועלת תמיד; אשרי מי שתמיד מתפלל אליו
 יתברך, שיזכה להגיע אל אמונה פשוטה, אמונה
 מזככת ומבררת, שאז בודאי יזכה להשיג את
 "סוד האמונה" הקדושה, ויכניס את עצמו לגמרי
 באמונה הקדושה, עד שיזכה להכליל בו יתברך
 לגמרי; אשרי לו בזה, ואשרי לו בכא!

תם ונשלם, שבה לאל בורא עולם!

